

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajev. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Vabilo na naročbo.

S 1. marcem se „Slov. Narod“ lahko na novo naročuje in velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za mesec mare 1 gld. 10 kr.
Za četrt leta 3 " 30 "
Za pošiljanje na dom se računa 10 krajev. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:
Za mesec mare 1 gld. 40 kr.
Za četrt leta 4 " —

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejeman " " 3 " —

P. n. gg. naročnike, kateri še niso plačali naročnine, prosimo uljudno, naj nam pošljejo zaostale zneske.

Administracija „Slov. Naroda“.

Poljaki.

Cela pozornost avstrijske politike takraj Litave se zdaj obrača na Poljake in sicer tako od ustavoverno-vladne, kakor od federalistično-avstrijske strani. Vidi se, da so oni odločilni faktor v osodi volilne reforme. Krona in stranke gledajo na nje in jih hočejo pridobiti. Ko cesar več tednov nij hotel dovoljenja dati, da se volilno teroriziranje Slovanov zdanjemu državnemu zboru na mizo položi, videlo se je, da tega ne stori zaradi tega, ker razen vseh drugih Slovanov tudi Poljaki niso prijatelji tega koraka. Ministerstvo je gotovo obljubilo cesarju, da bode Poljake pridobilo. Za to zdaj mešetari z njimi in jim obeta hribe in doline; zadnje dni dohajajo zmirom poročila o poljskih poslanskih shodih in ministerskih ponudbah; dan na dan beremo v vladnih listih stoječo rubriko o Poljaki in njihovem zadržanju.

Da si med Slovani Poljaki niso bili dozdaj nikdar zanesljivi in tudi zdaj, ko se namerava avstrijskemu Slovanstvu tako velika krivica uzakoniti, med nami nij posebno velikega zaupanja v poljsko stalnost in odločnost, — vendar se kaže, da stvari dobro stoje. To se vidi že iz ugrizljivo sovražne pisave, s katero vladni časopisi ob isti uri proti Poljakom pišejo, ko se vlada sama na vse prste postavlja, Poljake za se pridobiti z raznimi koncesijami. Baš ta ton, ki hoče zaničljiv biti, ki se mu pa pozna, da izvira iz strahu, je tudi dokaz, da vlada dozdaj Poljakov nij mogla pridobiti.

Tudi naravnost iz poljskih krogov prihajajo ugodna poročila, da se Poljaki niso dali zapeljati, temuč, da nameravajo zapustiti državni zbor. In res ne vemo, kako bi zdaj mogli drugače delati. V ustavnem odboru so izrekli, da smatrajo volilno reformo

kot „prelomljenje ustave“. Ta njih izrek je javen. Ako so to izrekli v odboru in iz odbora odšli, ne ostane jim noben drugi pot v državnem zboru samem: ako so kolikaj dosledni, morajo tudi tu izstopiti. Najnovejša poročila iz Dunaja pripovedujejo, da je to v poljskem klubu predvčeranjem skleneno, da Poljaki odidejo, in da tedaj ustavoverci sami ostanejo.

Ako se to zgodi, bode imelo nepregledne nasledke, ker potem dosežemo ono edinstvo slovanske in federalistične opozicije proti germanstvu, katere še nijmo imeli, in ki bi bila že zdavnaj državo in ustavo uredila; potem se tudi ne da lahko misliti, da bi cesar kedaj potrdil tako volilno reformo, kakoršno so nemški centralisti izdelali.

Prošnja do cesarja.

— Iz **Braslovč** v savinski dolini 20. februarja: Naš trg in sploh vsa braslovška srenja potrdi s 120 lastnoročnimi podpisi, na čelu jim naš g. župan in ves občinski odbor, da pristopi k peticiji do cesarja. Ljudje do zdaj še nobene peticije nijso tako radi podpisavali, kakor te. Bog daj, da bi dober uspeh imela; če pa tudi ne, dopolnili smo svoje dolžnosti ter nijmo križem držali rok, ko našemu narodu tolika krivica preti. (Slava! Podpise prejeli. Ur.)

— Iz **Pišec** na Štajerskem 20. feb.: Tudi naša občina pristopi k peticiji do cesarja. (Podpise prejeli. Ur.)

— Iz **Podrage** pri Vipavi 21. feb.: Gosp. župan, svetovalci in odborniki sosesk **sv. Vid-a** in **Podrage** na Vipavskem pristopajo k peticiji do cesarja, katero je navdušeno podpisalo 122 posestnikov. Živela slovanska vzajemnost! (Podpise prejeli. Ur.)

— Iz **Krke** na Dolenjskem 22. feb.: Tudi v naši občini je mnogo posestnikov podpisalo peticijo do cesarja, da si spadamo pod litijskega mogotca Schönwettera. (Prejeli. Ur.)

— Iz **Laškega** na Štajerskem 22. febr.: V našem trgu so vsi rodoljubi podpisali prošnjo do cesarja, katerej ste pristopili tudi občine **sv. Krištof** blizu Laškega in **sv. Lenard** nad laškim trgom, kar potrdi 170 priloženih podpisov. (Prejeli. Ur.)

Prejeli smo dalje podpise:

— Iz **Šmarja** na Štajerskem 23. febr.: Naš narodni trg in vsa okolica je z g. županom in občinskim odborom na čelu pristopila k peticiji do cesarja.

— Iz **Slivnice** pri Celji: Naša občina pristopi peticiji do cesarja. To potrdi podpisi občinskega zastopa in drugih posestnikov.

— Iz **Vojnika** pri Celji 22. febr.:

Naša občina potrdi s 192 podpisi, da se pridruži prošnji do cesarja.

Iz **Blok** v planinskem okraju 22. feb.: Naš občinski zastop in najveljavniši tukajšnji posestniki in kupčevalci so pristopili prošnji do cesarja in so to potrdili s 120 podpisi. Slava vrlemu županu in neustrašljivim možem. Živela Slovenija!

— Iz občine **novocerkniške** v celjskem okraju 23. febr.: Naš občinski zastop in vsa soseska pristopa peticiji do cesarja in to potrdi z 52 podpisi.

— Iz **Bele cerkve** pri Novem mestu 23. febr.: Vsa naša županija pritrudi peticiji do cesarja z lastnoročnimi podpisi gosp. župana, občinskih odbornikov in drugih posestnikov.

— Iz **litijskega okraja** 23. febr.: Peticiji do cesarja so pristopile v našem okraju občine: **Litija, Šmartno, Vače, Hotič, Kolovrat, Konj, Kresnice, Zagorje** pri Savi; podpisali so peticijo dalje najveljavnejši možje iz drugih občin našega okraja.

Razen teh nam je še došlo mnogo pols podpisov za prošnjo do cesarja iz **Koroškega** in sploh iz raznih slovenskih krajev, katere razgllašamo v prihodnjem listu.

Politični razgled.

Notranje dežele.

Ustavni odbor se dalje posvetuje o volilni reformi in dela v božjem strahu in bojazni pred misterstvom. Po nasvetu dr. Herbostovem tržaška trgovinska zbornica ne bode volila svojega posebnega poslanca, kakor je bilo predložilo ministerstvo. „N. F. P.“ to nij prav, ker je trgovinska zbornica „edina ustavoverna kurija“! Tudi o ravnanju pri glasovanju se je govorilo, ali naj bode povsodi ustno ali pa ostanejo sedanje odločbe veljavne. Vendar se o tem nij še sklepalo. Glede velikega posestva so nekateri izrekli željo, da bi se volilo po skupinah, zlasti na Češkem da bi fidejkomisno veliko posestvo za se volilo. Temu sta se hudo upirala ministerski predsednik in minister Lasser; zakaj, je pač jasno. Fidejkomisno posestvo se ne da tako, kakor nefidejkomisno, po Chabrus-u v ustavoverni tabor eskomotirati.

Poljski delegaciji odsvetuje „Dzennik poljski“, se z ministerstvom v kak kompromis spuščati, kajti to ministerstvo nikakor ne more biti poročstvo, da bi se centralisti potem držali take pogodbe. Samo krona more dajati poročstva; a krona dosedaj še ničesa nij ponujala in tudi ničesa ne bode, ker se kaj takega v ustavni državi ne more zgoditi. Zato naj delegacija vsak kompromis od sebe odbaene.

Ogromno število **čeških** podpisateljev na peticiji do cesarja je hudo spekle vse ustavovorne kroge. Knez Lobkovic se je pol ure pri cesarji mudil ter kot rodoljuben in pogumen mož gotovo razložil cesarju ne-

varnosti, katere Avstriji preté, ako se skuša uvesti nameravana volilna reforma.

Vnanje države.

Na **Francoskem** je zmaga republikanske vlade v odseku trideseterih v vseh političnih in financijelnih krogih zadovoljila. Monarhisti, ki so bili pred nekaterimi meseci po neki čudni kombinaciji voljeni v odsek, nameravali so že, izreči se v permanenco, ter izročiti izvršilno oblast Orleanscem. A sprli so se med soboj, in ker so republikanci odseka kakor Arago, Ricard, Beranger in Tallon že tako delali zoper njih spletke, bil je v zadnji seji sprejet predlog Dufaureja, po katerem odsek izroči svojo oblast zopet narodni skupščini. Tako so jo monarhisti odigrali.

Na **Španjskem** vlada najlepši red, kakor da bi se ne bilo ničesar primerilo. Uradni „Diario“ prinaša dve postavi, katerih ena določuje, da se bode v prihodnje sodilo v imenu naroda, druga pa zadeva organizacijo prostovoljcev, ki se bodo imenovali prostovoljci republike, ter bodo podložni ministerstvu notranjih zadev. V seji narodne skupščine 14. februarja, v kateri so bili voljeni dve nove izvršilne oblasti, narisala sta Figueras in Castelar z živimi barvami nadepolno prihodnost domovine. Poslednji je navdušeno pozdravil republiko, ter rekel med drugim: „Mi smo že dolgo republikanci, toda mi nismo preknucili monarhije. Ne, nobeden nij monarhijo končal, umrla je sama od sebe. S Ferdinandom je umrla tradicionalna, z Izabelo parlamentarna monarhija, z odpovedjo Amadeja umrje demokratična. Vse te monarhije so umrle same od sebe. Mi nismo ustvarili republike, storili so to odošaji, sila narave, zgodovina in teženje družbe nas je pripeljalo na to. Pozdravimo jo kakor solnce, ki po naravi in sama od sebe izide v naši domovini.“

Vlada je predložila narodni skupščini postavo, po kateri se pomilostijo vsi, ki so zaradi republikanskih izjav proganjani ali zaprti. Dotične preiskave se ustavijo. Pomilostičeni so tudi vsi, ki so v preiskavi zaradi tiskovnih pogrškov.

Minister notranjih zadev Pe y Margall je poslal vsem španjskim oblastnijam sledečo okrožnico:

Gospod governer! Ker je prestol po odpovedi Don Amadeja savojskega prazen, sta se kongres in senat kot neodvisni kortesi združila, vso oblast v svojo roko vzela ter proglasila republiko. Prizadevanje vseh, temu ministerstvu podložnih oblastnij morajo biti na to obrnena, da se ta oblika vlade utrdi in zadobi tisto veljavo, katero mora imeti. Republika je bila vpeljana brez prelivanja krvi, brez razdraženja, brez najmanjšega motenja javnega miru. Obdržati se mora brez nereda, brez mešnjav, da so tisti, ki še vedno mislijo, da je republika neločljiva od anarhije, pomire ter svojo zmotu spoznajo. Red, svoboda, pravica! to je geslo naše republike. Nikdar bi ne dosegli njenega namena, če ne bi spoštovali pravice vseh državljanov; če ne bi z močno roko popravili napake, če bi vsi ne spoštovali postav. Republika bi bila dalje v nevarnosti v svojih težnjah in v svojem namenu, ako bi izjavam mišljenja in vesti ne pustili popolne in nepogojne svobode, če bi najmanjšo v prvih oddelkih ustave leta 1869 zaznamovanih pravice prikratili. V nevarnosti bi bila tudi, ko bi kazali kazni vredno slabost do katere onih strank, katere španjski narod cepijo, ter jo pustili, postavne meje prekrachati. Pomniti treba, da ustaja isti hip zgubi svoje pravo, kadar občna pravica glasovanja narodni in individualni samolvasti dopusti, da se v obilnosti svobode, brez strahu in naporov proglavi, ter svoj namen doseže, brezi da bi trebalo barbarično sklicati se na orožje. Zanašam se, gospod governer, da si bode prilaščili te načela, ter se ravnali po njih. Te načela, bodo vodila tudi podpisano ministerstvo. Ustavodajni kortesi, ki se imajo zbrati, dali bodo republiko or-

ganizacijo in obliko. V odborih, ki se bodo posvetovali o tem, se ne bodo ponavljale nepostavnosti, katere so se godile v prejšnjih časih. Nobenih silovitosti več, nobenih spletk in zvijač, po katerih so se prej volitve pačile. Če bi kedo kaj takega storil, moral bi se takoj kaznovati. Brez globokega spoštovanja postave bi bila republika ena zmotna več za zlorabljeni narod, in dokler bodemo mi imeli izvršilno oblast, ne bodemo nikdar pustili, da bi se narod motil, ter izgubil poslednji up.“

Vožnja na španjski severni železnici je zopet odprta.

Dopisi.

Iz Gradca 22. febr. [Izv. dopis.] Letošnji „venček“ je bil, skoro smemo reči najsičajniši, kar je še plesov naše društvo „Slovenska beseda“ aranžiralo. Blagi namen, polovico čistega dohodka tukajšnji „podpiralni zalogi za slovanske dijake“ podariti, vabil je gotovo živejše od prejšnjih let vse graške Slovane, s svojim dohodkom počastiti to že nekaj let priljubljeno slovansko zabavo — le čudno, da je ravno na ta večer „pevsko društvo slovanskih dijakov višjih šol“ občni zbor sklicalo, ali znamo, da nij zborovati moglo radi premalega udeleža. Donesel je venček lep čisti dohodek, namreč 104 gold., od česar dobi revno slovansko dijaštvo polovico, to je 52 gld. res lepa svota v drugače nam tujem mestu, akoravno je bila dvorana prav lepo nakinčena in je odbor na vsako stran skrbel, da je slovanski venček obdržal svoj prostor med prvimi nemškimi venčki tukajšnjega mesta. Posebno zanimivost ima naša zabava za Gradčane, ker se pri njej vsakokrat jugoslovansko „kolo“ in češka „beseda“ plešeta, v čemer se društveniki vsako leto pred veselico urijo. Letos se je beseda posebno izvrstno plesala, ker so gledalci z obilnim ploskom pohvalili, ali zato je kolo bilo slabše. Da ne bi ravno v tem času cesarica Karolina Avgusta bilo umrla, — in venček je bil na dan njenega pogreba 13. febr. — bil bi uspeh še sijajniši, ker je uradništvu in vojaštvu bil pristop k zabavam zabranjen. Tudi drugi odlični gostje so radi tega izostali, kakor Nj. excelenca bivši ministerski predsednik grof Hohenwart, ki je sicer ustopnico vzel, in c. k. namestnik, ki se je excusiral. Slednjič moramo omeniti, da se je slovansko dijaštvo v obče slabo udeleževalo — razve društvenikov „Slovanske besede“ — premda je šlo za njegovo podporo; ali iz lepega uspeha se da zaključevati, koliko bi bilo še mogoče storiti, ako bi vladala med dijaštvom sloga, vendar ne društvo „Sloga“, ki nima niti Hrvatov za se, ker se ti približujejo „Hrvatski Danici“, niti Srbov, ker so ti vedno le za-se, niti tehnikov, ker se po pravici bojijo, da pri tako slabem prognostiku njihovo lastno društvo „Vendija“, utegne z novim vred propasti, niti „Slovanske besede“, kder je večina slovenska in češka, kajti pri takih občeslovanskih početjih tukaj v Gradci se je le bati, da že obstoječe občeslovansko društvo „beseda“ bi utegnolo po takem propasti, in graški Slovani bi bili brez svojega ognjišča. Da je tako, bode vsak rad verjel, kdor pozna visoko ceno stanovanj, posebno za društva, in mnogo dijakov sprevida, da novo društvo bode le mogoče brez lastnih soban z javnimi zbirališči po goštilnicah.

Iz Pomjana v Istri 18. febr. [Izv. dop.] (Koprski žandarmi.) Nobena vrsta vojakov nij pri nas tako nepriljubljena, kakor žandarmi. Sploh tu ljudstvo vsacega črti in mrzi, kdor nosi na kapici čebulovo grešto. Da bi žandarje cenili za to, kar bi morali biti, nam pa ne dajo povoda, kajti koliko hudodelstev in tatvin se prigodi, in nikdar se nij še čulo, da bi kak žandarm kaj izvohal. Mi se moramo zanašati na svojo moč, na svoje stražnike. Bil je ustreljen pri Črnikalu pošten mož, oče čvetero nedoraslih otrok, a do sedaj slavni žandarji nijso še zasledili umorilcev, če tudi so minile dve leti po tem strašnem dogodku. Kočijaž, kateri spremlja poštni voz, je bil na koprski cesti, do smrti na vozu razmesarjen, a do sedaj nam je še zastavica, kdo je zločinstvo učinil. V Žavljah, kjer so magazini žganja, je zmirom polno tržaskih potepuhov in vlačugov, ter mnogo hudodelstev se tu prigodi. Naše ženske, koje gredo v Trst skozi Žavlje, so v vedni nevarnosti biti napadene od onih hudobnežev. Gorje bi jej bilo, da bi ena sama po cesti šla; a varuhov javne varnosti nij videti nikjer, nikdar! Le kadar se kakova nedolžna stvar pripeti, tam je množica varuhov; kadar vohajo in povprašujejo po Rusih, tam so vedno pripravljene. Dolinski fantje so zapodili v beg enega „cafa“, tu so imeli žandarji veliko pojedino; gonili so jih paroma in veličastno korakali, kakor da bi bog ve, kakov slaven čin storili. Za take stvari so naši žandarji; kmetje jih zaničljivo imenujejo „ne bodi jih treba“. —

Videl sem kranjske Slovence pri nas, kateri v opravilih ali po kupčiji potujejo, da so se do tal priklonili in klobuk vrgli na stran, ter najponižnejše pozdravili, srečavši žandarje. Ti slovenski domačini pa prezirajo te ljudi, in redko kateri bo mrmraje rekel, ko vidi žandarje „bon žorno“. — In ti varuhi, kaj so? Tuji iz neavstrijskih dežel, ne govoreči niti naš jezik. Dali je to pravica? Poglavar, vulgo „kapo“ žandarjev v Koprju je iz Lombardije doma! On je poseben ljubček okrajnega paše; zmirom sta skupaj in sklepe kujeta proti Slovencem in dopisniku „Sl. Naroda“, katerega pa ne morejo najti, ne uganiti, kdo da je.

Našim Italijanom pa so žandarji še bolj priskuteni, nego Slovencem; velikokrat jih napadajo in dobro nabijejo v lahonskih gnezidih. V Isoli vsakokrat, kadar se po noči prikažejo ti vrli žandarski junaki, jih ondašnji Italijani kamenajo (česar se vo da ne hvalimo). Lansko leto so žandarji pri enakem napadu enega čisto nedolžnega mladeniča ustrelili in ubili!! Po vseh isterških gujezdih so že žandarje lovili, pa ste morebiti čuli, da bi vlada pošiljala regimente vojakov, kakor se je zgodilo v Janjčah in Vevčah. Ali vpije kaj ljublj. „Tagblatt“ zaradi tega? — Še eno vprašanje imam staviti do našega okrajnega paše. Kadar gredo žandarji v služabnih opravilih po vaseh, koliko plačila jim pripade? Ko imajo fantje kjer god, ples ali kakovo veselico, to si puščajo žandarji od fantov dajati jesti in piti, ter povrh tega zahtevajo še po štiri, pet goldinarjev!! Ko je kje kak somenj, mora tudi župan žandarje „pitati“ in jim denar dajati; videl sem čestokrat v srenjskih računih: žandarjem se je dalo 8 do 10 gld. itd.!!!

Iz Belgrada, 18. febr. [Izv. dop.] Od 1. marca bo začel izhajati tu v Belgradu zopet en nov političen list „Branik“. Program mu je: Poštovanje in podpiranje ustavno-monarhičnega načela v Srbiji, pod narodno dinastijo v plemenu Obrenovičev. — Poštovanje načel cerkve, brez razlike vere, moralno in politično zjedinjenje srbskega naroda.

Kar se zunanjih odnošajev tiče, „Branik“ bo v prvem redu zastopal narodno solidarnost in političko vzajemnost slovansko slobodo iztoka in iztočnih narodov.

Bulgarski narod, pravi dalje Branik, ne delimo v ničem od naroda srbskega, interesi bulgarski bodo nam to kar i srbski; srbsko-hrvatski narod to je po našem prepričanju ena duša in eno telo. Slovenci kakor enoplemeni bratje naši, našli bodo v „Braniku“ tople ljubavi i bratskog saučešća; A radi takšega in izdatnijega odpora protiv preteči navali germanskega elementa in po-germaniziranja, gojil bo že probujene simpatije za plemeniti in viteški narod francoski. Nije li veselje videti, kako vse tukajšne novine širijo med narodom ideje slovanske vzajemnosti. Edini „Vidov dan“ je izvzetek. On neprestano trobi svojo denašnjih okolnostih zastarelo, ali v interesu madjarske ležečo pesem: „Serbia fara da se.“

Da nas izid volilne reforme v blagoslovljeni Avstriji vrlo zanima, si lahko mislite. Mogoče, da bo pad kralja Amadea imel upliv na višje rešenje. Višji krogi si bodo pač morda dobro premislili, predno podpiše to reformo, ki pravice krati tistim narodom, ki so v hudih časih carevino in dinastijo od propasti rešili.

Denes smo imeli zopet požar; ob 9. zjutraj začelo je goreti največje in najlepše poslopje v Belgradu, „velika šola“. Brzo so pritekli pionirji v pomoč (ognjegasnega društva še nemamo) in so kratek čas pogasili ogenj. D.

Iz Budim-Pešte 20. febr. [Izv. dop.] V popolnenje naše železnične mreže sestavila je naša vlada načrt, po katerem se imati te-le dve glavni progji potegniti: od Zemljina na sever čez Budim-Pešto na Dunaj, in od Zemljina na zapad čez Gradško in Ogulin na Reko. Prva črta bi imela svoje nadaljevanje od Zemljina skozi Srbijo do Solonika, druga črta bi pa za Savo bosniške železnice sprejemala, ter od Gradške na Osek postransko progo imela. S tema dvema progama hoče naša vlada konkurencijo delati nameravanej progji Dunaj-Fürstfeld-Radgona-Zaprežič in skoz Hrvatsko na Kostajnico in dalje skoz Bosno v Salonik in Dalmacijo. Naj ljubše bi pa našej vladi bilo, če bi se cislajtanski konzorcij spojil s prihodnjim konzorcijem za proge Zemljina-Dunaj, in Zemljina-Reka v eno društvo, katero naj bi tudi progo Zagreb-Karlovec od društva južne železnice, in državno progo Zagreb-Žakanj v svojo last odkupilo. S tem načrtom hoče naša vlada brž ko ne poprejšnje pregrehe v gradnji železnic popraviti.

Hettyey, profesor na našej preparandiji je izdal pod naslovom „jelszavunk“ (naše geslo) brošuro, v kateri razpravlja predmet, kako se naj „inojezični državljani“ naše kraljevine čem preje pomagarijo. V dosego tega namena predlaga Hettyey naj služijo zlasti cerkev, šole in vojska. Brošura „jelsza-

vunk“ je program novo ustrojenega društva „magyar szövetség“ (magjarska zaveza). Ta „magjarska zaveza“ ima namen proti društvu „slovanske zaveze“, katera pa samo v domišljiji Hettyeyjeve živi, delovati. Mogel bi marsikatero pikantno iz „jelszavunka“ navesti, ki bi razsvetila betyarsko mišljenje in husarsko slog gospoda Hettyeyja, pa — predali „Slov. Naroda“ so za druge važnejše zadeve namenjeni, in zato naj me čitatelji citatov opreste.

Kakor na komando, začeli so vsi naši časopisi naenkrat od vlade program zahtevati. Andrassy in Lonyay sta baje brez programa vladala, in ravno to hoče tudi Szlavy. To ne gre. Ven tedaj s programom! Vlada nij, da bi samo sklepe državnega zbora izvrševala, ona mora tudi svoj samostalen program imeti... Tako pišejo v enej sapi „Reforma“, „Pesti Naplo“, „Magyar Ujság“, „Hon“, „Magyar Politika“ in za njimi vsi manjši časopisi po celej deželi. Po programu vladnem kričati je v naših okolnostih neumno. Program naše vlade je „ausgleich“ leta 1867 in ž njim skopčana personifikacija Deak. Krik po programu nij nič drugega, nego časnikarski predmet za uvodne članke.

Minister notranjih zadev Toth je zavolj bolesti za odpust iz ministerstva prosil. Kot njegov naslednik imenuje se Julio Szapary, a kot guverner za Reko Geyza Szapary.

Včeraj je prišel hrvatski banski namestnik Vakanovič sem. Brž ko ne ga je Szlavy na posvetovanje o hrvatskem vprašanji sem poklical.

Domače stvari.

— (Slovensko gledališče.) Pozna se tudi našemu gledališču, da je pustni čas in zato v svoji sodbi nečemo biti preostri. Pa nam tudi nij treba še posebne graje izrekati, kajti celó naše potrpežljivo slovensko občinstvo je predsinoč s siskanjem neslo „Čitalnico pri branjevki“ k zasluženemu večnemu počitku. Naj se vendar nehajo take bedarije izbirati in predstavljati! Šaljiva opera „Kralj Vondra“, že dvakrat ali celó trikrat dana parodija laške opere, se je tudi že preživela. Ko smo slišali krasne, ubrane glasove naših pevcev gg. Medena, Noli-ja, Kocelja, potem gospe Odijeve in celega zbora, smo samo obžalovali, da se nij raji kaka resna opera predstavljala, nego da se moči tratijo za take stvari. Kar se predstavljalcev tiče, smo ž njimi v obeh predstavah zadovoljni. V prvi igri sta storila g. Kajzel in g. Šmid vse, kar se je iz njih rol storiti dalo. — A od strani vodstva naj se te — za blazirani in spačeni dunajski publikum morda dobre, a za nas neokusne — izbire opuščajo.

— (Iz ljubljanskega učiteljskega pripravništva) izvedamo jako zanimive, pa obžalovanja vredne stvari. Pripoveduje se nam — in mislimo, da je res, — da g. Lesjak, učitelj te šole, s pripravniki vedno polemizira o časnikih, seveda grajajoč slovenske, a hvaleč nemške. To pa vznemirja in žali neizmerno slovenske pripravnike. Največkrat svojo jezo izpušča nad izdateljem „Slov. Učitelja“, kateri list pripravniki marljivo beró, ter jim pripoveduje, kako teško (?) je oni učiteljske izpite narejal. G. Lesjak! Vi kot ud izpraševalne komisije imate o tem čisto molčati, posebno pa v šoli. Sicer pa morate vedeti, da je g. Lapajne

prav dobro napravil izpit za ljudske, in dobro izpit za meščanske šole; vsaj ste ga Vi sami izpraševali, ki ste pa za ta posel toliko sposobni, kot zajec za boben, kajti Vi pa nimate nobene učiteljske preskušnje, po novih postavah še za podučitelja na ljudski šoli niste zmožni. Torej le po malem z grajo narodnih učiteljev!

— (Iz Slovenjega Gradca) se piše „Sl. G.“ — Še predno smo peticijo zoper novo volilno postavo v rokah imeli, je že tukajšnja policija bila po konci, ter skušala nevarno stvar v roke dobiti. Mestni župan g. Kaligarič je z mestnim policajem prišel k Treiberju, kjer je shodišče slov. kat. političnega društva, poizvedovat, ali nij peticija tam za podpisovanje pripravljena. Svaril je nekega župana pred podpisovanjem, rekoč, da kdor bode podpisal, pride na dve leti v ječo!! Po tem takem bode več kot pol Avstrije za 2 leti ječa postala, ker je nad polovico prebivalcev peticijo zoper direktne volitve podpisalo. Kljubu vsem in enakim agitacijam je v drušvenem zboru, ki je bil 9. svečana vrli kmet Fr. Šotelj prvi predložil, da se kat. polit. društvo slovenjegraško pridruži drugim prosilcem s podpisom peticije. Predlog je bil enoglasno sprejet. Ravno tako se je sprejel nasvet, naj društvo prosi za pravico, zbere tudi drugod po okraji sklicovati, kar bi zlasti ob času volitev jako potrebno bilo. Odbor bode to prošnjo vložil, bomo videli, kakšen odgovor dobimo.

— (Mariborsko mesto) je svojim učiteljem za 10%, podučiteljem za 15% plače zboljšalo. Nemci skrbé za učitelje. Ljubljanski magistrat se pa prepira s šentpetersko faro, kdo bode iz med njiju skrbel za šentpetersko šolo in učitelja, ki dobiva na mesec samo bornih 20 gold., s katerim mu kar nij mogoče v mestu živeti.

— (Umor.) Dne 8. febr. proti poldnevu je našel hlapec udove Marije Fajs — po domače Strnad —, posestnice v Dolgi gori na slovenskem Štajerskem, njenega brata Blaža Cvenka, katerega je bil poslan vabit, da pride na sestrin dom, v njegovim stanovanjski ¼ ure nad Sladkogoro, kjer je sam bival, od neznanih hudobnežev umorjenega. — Hudodelstvo se je moralo zgoditi po noči med 6. in 8. febr., v kateri je veter močno s snegom vejal, ker se nijso našli nikaki sledi niti proti hišici, niti od nje; 6. proti večeru smo ga pa še na Sladki gori videli. „Gosp.“

— (V čitalniški restavraciji) v Ljubljani bodo jutri, ker je ravno pepelnična sreda in 26. febr. (obletnica februarске ustave) in si Nemci novo ustavo kujejo, — Slovenci lojalno napravili „firfasungsfajer“. — Igrala bode godba polka Sachsen-Meiningen.

Razne vesti.

* (Železniške uradnice.) Pri južni železnici so v poslednjih letih v službo jemali tudi uradnike lepega spola, zlasti pri telegrafih. Sedaj je generalno nadzorstvo vseh avstrijskih železnic direkciji južne železnice naložilo, naj natančno poroča o vspehu, ki ga je imela po upeljavi uradnic. Enaka vprašanja so tudi druge železnice stavile do južne, ker nameravajo tudi ženske uradnike imenovati. Povsod tedaj ženska emancipacija. Samo naš moški spol se menda nikoli ne bode emancipiral od prijetnega, včasi pa tudi prav neprijetnega upljiva ženstva.

* (Porotniki) v nemškem Litomerici na Češkem so za nekrive spoznali dva uradnika „Pokrok-a“, katere je bil državni pravdnik tožil zaradi pregreška zoper javni mir in red. Zopet nov dokaz za Lichtenfels-a, da se porotniki morajo odpraviti.

* (Trdovraten zločinec.) Iz graške kaznilnice se je te dnij izpustil mož, kateri dokaže, koliko tepenja človek lahko prenaša. Kot vojak je ne glede na mnogo batin, 34,200 udarcev s šibo moral prenašati. Kolikokrat je bil zaprt, tega še sam ne pomni; samo to ve, da je skoro vse življenje posedal v ječah.

* (Srbski tamburaši.) 14 Srbov, ki znajo izvrstno na narodno „tamburico“ gosti, se je vzdignilo iz Sombora v Bački ter mislijo prepotovati s svojo godbo svet, posebno glavna mesta Evrope Pariz, London, Peterburg, Beč itd. Zdaj so v Pešti. Že njih narodna obleka: rudeče kape, bel svilen prsluk, bogato z zlatom okitene suknje itd. — vabijo ljudi k njim.

* (Košut.) Magjarski „Hon“ poroča, da Košut trpi na očesni bolezni ter se je bati, da popolnoma ne oslepi. Košut sedaj živi v Turinu, ali katerem drugem italijanskem mestu in se najbolj peča za naravoslovjem. Njegova dva sina sta inženirja in delala pri prevrtanju gore sv. Gothard-a.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe: 28. febr. Dezličevovo pos., 25 gl. v Črnomlju. — Merharjevo, 1280 gl., v Ribnici. — Dolenčevo, 510 gl., v Postojni. — Butkovičevo, 470 gl., na Krškem. — Klebčanovo, 500

gl., v Postojni. — Kocmačevo, 392 gl. 40 kr. in Nemčevo, 250 gl., na Berdu. — Vičičevo, Bostjančičevo in Kastelčevovo, v Bist. i. — Šipekovo, 3862 gl. 80 kr., pri sv. Lenartu v Slov. goricah. — Hukovčevovo 760 gl., v Ormuži.

J. Vrbnjak, provizor, daje v imenu nenazoče žlahte na znanje, da se je vsegamogočnemu Bogu dopalo, v boljši svet poklicati visokočestitega gospoda

Peter Dajko-ta,

mašnik petdesetnik, častni korar, kn. šk. lavantinski konsistorijalni in sekovski duhovni svetovalec, župnik in dekan pri Veliki Nedelji, poslanjen z zlatim zaslužnim križcem s krono, kateri je v 86. letu svoje starosti, po dolgi bolezni, spreviden s sv. zakramenti za umirajoče, 22. t. m. ob 7¹/₂ uri zjutraj, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb je 24. t. m. ob 9. uri dopoldne. (58—1)

Velika Nedelja, 23. febr. 1873.

Za svetovno razpostavo na Dunaji

se kupujejo lepi, dolgi **ženski lasje**; rumeni (blond), rdeči in sivi imajo prednostne cene in se lahko po pošti pošiljajo; tudi se sprejemajo posamezni kosi, in denar za-nje se takoj pošlje. (33—21)

Wilhelm Stutz,

v „Zvezdi“ (Sternallee), hiš. št. 30 v Ljubljani.

Turnske ure (46—5)

najbolje konstruirane in jako dober kup, s 3letno garancijo in plačili v obrokih se vedno dobivajo pri izdelovalcu

Janez M. Pogatschnigg

Podnart-Kropa na Gorenjskem.

Dunajska borza 24. februarja.

(Izvirno poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	71	gl.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	50	"
1860 drž. posojilo	105	"	50	"
London	109	"	20	"
Kreditne akcije	343	"	50	"
Akcije narodne banke	998	"	—	"
Napol.	8	"	69	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	108	"	—	"

Nr. 1949.

Razglas.

Po sklepu mestnega zbora podelijo se pri podpisnem uradu za oskrbovanje mestne varstvene službe 14 stražnikom službe višje in nižje vrste.

Mestni stražniki višje vrste uživajo 400 gold. a. v. letne plače in imajo za se, svoje udove in svoje pod pravilno starostjo stoječe otroke pravico do provizije.

Stražniki nižje vrste uživajo 360 gold. a. v. letne plače pa nimajo pravico do kakega drugega preskrbovanja.

Obe vrsti dobodo službeno obleko.

Pogoji, pod katerim se sprejemajo so nasledni:

1. Starost ne pod 24. in ne čez 40. leto;
2. popolno zdravje in krepka životna rast;
3. vsakem oziru neomadežvano življenje;
4. znanje nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi kakor tudi zmožnost pismena naznanila pisavati.

Pri teh lastnostih se bo pa vendar posebno ozir jemalo

a) na izkušene doslužene podčastnike c. in kr. armade, žandarmarije in deželnega brambovstva;

b) na možake ki so varstveno službo že opravljali ali jo še opravljajo.

Dotične prošnje, lastnoročno pisane, z predpisanim kolekom in dokladami kakor tudi z priloženim zdravstvenim spričalom o popolnem zdravju previde, se mestnemu magistratu predložijo.

Natečaj trpi do

31. marca 1873.

Mestni magistrat v Ljubljani

13. februarja 1873.

K. Deschmann,
župan.

(57—1)

Najbolje vračilo

za izgubljene moči vsled zunanjega telesnega poškodovanja.

Gospod dvorni založnik **Janez Hoff**, glavna zaloga na Dunaji,

št. 3 Kolovratring št. 3

poprej Kärntnerring št. 11.

Nákl 8. decembra 1872. Prosim, pošljite mi 6 škatelj praškov iz sladove čokolade za otroke.

Wolny, prakt. zdravnik.

Baden 6. aprila 1872. Prosim, pošljite mi 5 funtov Vaših izvrstnih dobrodejnih sladovih bonbonov za prsa.

Ludvik Schwab, posestnik 260.

Görkau, 17. febr. 1862. Prosim, da mi pošljete 5 funtov Vaše izvrstne sladove čokolade za zdravje za enega mojih bolnikov po poštne povzetji.

Jožef Pangerl,

društveni in rudarski zdravnik.

Na Dunaji, 22. decembra. Tudi letos, kakor uže veliko let, pribežim k Vam, ali prav za prav k Vašemu slavno znanemu sladovemu izlečku, da z njegovo pomočjo moji ljubi gospej hude zimske mesece in posebno dolge noči strpljiveje storim. Kakor sem Vam že lani razlagal, bila si je moja ljuba gospa že pred 11 leti pri kopanju našega otroka prsa ranila, ki so se vsled tega čez nekaj časa predrla. Naš tedanji zdravnik je rane prenaglo, prej ko se je boleznina odpravila, zacelil, in ta mali uzrok je bil začetek neizrekljivih, posebno v ostrem letnem času vsakoletno se vrnivših bolečin, prebednih noči in iz tega sledeče brezslastnosti, katero le uživanje Vašega sladovega izlečka toliko strpljiveje dela, da moja gospa spati more in ji vsled tega tudi jed bolj diši. Bodite torej tako dobri in pošljite mi danes še 13 steklenic itd.

Bogoljub Neppach, mazavčev učenik, Mariahilf, Hirschengasse 13.
Se dobiva pravo v Ljubljani pri g. Ed. Mahru. (10—2)

Posestva na prodaj.

V vasi **Zgornje Gameljne**, pol drugo uro od Ljubljane in pol ure od postaje Vižmarje, Rudolfove železnice je posestvo hišna št. 19 in posestvo hišna št. 8 na prodaj.

Prvo obstoji iz enonadstropno visoke, z opeko pokrite hiše, s kleti, hlevi za konje in govejo živino, s podom in svinjaki; tik hiše je žaga in mlin s petimi tečaji. Zemlje spada k temu posestvu: 10 oralov, 771 ⁰ njiv, 6 oralov 385 ⁰ travnikov, 901 ⁰ spašnikov in 18 oralov, 838 ⁰ lepega gozda, v katerem se nahajajo jelke, arbule, borovci in bukve.

Drugo posestvo hišna št. 8, ima nadstropje visoko tudi z opeko pokrito hišo, hlev za 30 živin, pod, dve kajži in druge poslopja; potem mlin s petimi tečaji. Zemlje spada k temu posestvu: 10 oralov, 789 ⁰ njiv, 4 oralov, 755 ⁰ travnikov, 800 ⁰ spašnikov, 22 oralov, 49 ⁰ gozda, in 363 ⁰ vrta z sadnim drevjem.

Od kupa bi bilo treba samo eno tretjino takoj izplačati; drugi dve tretjini bi se na prodanem posestvu proti 6% nimimi obresti zavarovale.

Natančni pogoji se izvedo pri lastniku **Jožefu Rebolji** v **Zgornjih Gameljnah** hišna št. 19, ali pa pri odvetniku Dr. Zupančič-u v Ljubljani. (53—2)